



VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam,
3401. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1956,
január 29,
vasárnap

Lapunk tartalmából:

- Wolfgang Amadeus Mozart (2. old.)
- A gabonatermesztés kérdése a vladimirescui kollektív gazdaságban (3. old.)
- A varsói szerződésben résztvevő államok politikai tanácskozó bizottságának január 28-i ülése (4. old.)
- Kopenhágában megnyílt az északi országok tanácsának negyedik ülészaka (4. old.)
- Pártélet — A pártkongresszus dokumentumainak szellemében (3. old.)
- Eredményes szocialista verseny (3. old.)
- A vasúti dolgozók munkasikeri (3. old.)
- Testnevelés és sport (3. old.)

Az új típusú értelmiség feladatai

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a II. pártkongresszuson tartott jelentésben részletesen ismertette népünknek a szocializmus gazdasági alapjai megteremtésében elért sikereit. Hangsúlyozta, hogy a sikerek megvalósításához jelentősen hozzájárultak a mérnökök és technikusok, a haladó értelmiségiek, akik felismerték a gazdasági élet szocialista újjáépítésének hazafias jelentőségét, és nagy mű végrehajtásában csatlakoztak a dolgozó tömegekhez.

A tudomány és a kultúra becsületes dolgozói hamar felismerték, hogy népi demokratikus rendszerünkben rendelkezésükre áll minden lehetőség, hogy hasznára váljanak a népnek és a hazának. Traian Rădulescu elvtárs akadémikus az RMP II. kongresszusán rámutatott azokra a nagyszerű eredményekre, amelyeket a Román Népköztársaság akadémiája, a kutató-intézetek és a többi tudományos intézmények elérték az RMP I. kongresszusa óta eltelt nyolc esztendő alatt. E sikerek azoknak a feltételeknek tulajdoníthatók, amelyeket a Román Munkáspárt és a Román Népköztársaság kormánya az értelmiség számára biztosított.

Az elmúlt évek alatt egyre szorosabbá és szervezettebbé vált a tudósok, írók, művészek és a természetben dolgozó gyakorlati emberek alkotó együttműködése. Nem egy találmány köszönheti létrejöttét a tudomány és a gyakorlati munka élenjárói közötti összefogásnak. Kiváló képzőművészek és írók a munkatársakban folytatott tanulmányok alapján alkották meg kimagasló műveiket, amelyeknek hőse a szocializmus építő ember.

Nagyszabású magfizikai kutatások folynak a bukaresti fizikai intézetben. E kutatásokhoz szükséges eszközöket a Szovjetunió segítségével juttatta hazánk. Tudósaink az orvostudományban is számos, az ország határain túl is ismertté vált sikert értek el a normális és patológus fiziológia, az ideggyógyászat, az endokrinológia, a mikrobiológia terén. E kísérletezések a pavlovi elmélet alapján történnek.

Mindezek az eredmények a néphez hű, új típusú értelmiségű dolgozók és a munkásszolgálat és a dolgozó parasztság sorából kikerült új értelmiség lelkes munkájának alapulnak.

A II. pártkongresszuson több felszólaló rámutatott: egyes tudományos és kulturális dolgozók hajlamosak arra, hogy elszigetelődjenek a tömegektől. Ez ellen az ideálta felfogás ellen erőteljesen fel kell venni a harcot. A Központi Vezetőség jelentése rámutat arra, hogy az ember ember által való kizárkázásának maradványai országunkban, valamint a tökésvilág létezése, állandó forrása a burzsoá ideológia; felfogások befolyásának. A jelentés erőteljesen megbírája azokat az értelmiségieket is, akik objektív módon tekintik a kapitalista országok kulturáját. „Mi nagyra értékeljük valamennyi nép legértékesebb alkotásait, mindazt, ami élenjáró a népek kulturájában. De határozottan ellene vagyunk a kritikátlan magatartásnak, annak, hogy egy kálap alá vegyük bármely nép kultúrájának demokratikus és reakciós

elemeit, ellene vagyunk a burzsoá kultúra előtti szolgai hajbókolásnak” — mondotta jelentésében Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs.

Ezek a megállapítások világosan kijelölik a párttagok, a pártönkivüli becsületes dolgozók, és az új típusú értelmiség nagyszerű feladatait.

Allandóan harcolniuk kell a burzsoá ideológia befolyása ellen, és részen kell lenniük minden nacionalista, sovinszista nézet beszűréseivel szemben. Küzdeniük kell a kulturális elkülönülésre irányuló káros törekvések ellen, a kulturális front hazafias egységének további erősítéséért.

A jövőben hazánkban a köztestélyos elemi oktatást, mint köztudatunk alapját, nagymértékben kiszélesítik, a középiskolai, főiskolai oktatást pedig tökéletesítik. E nagy horderejű kulturális építómunkában ismét emelkedik a tanító és tanári káderek szerepének fontossága. Főleg töltik függ, hogy minél alaposabb felkészültséggel ifjúság kerüljön ki az életbe.

Városunkban számos olyan élenjáró értelmiségű dolgozó tevékenykedik, aki megértette hivatásának fontosságát és lelkesen részt vesz a művelődés, a tudomány és a kultúra terjesztésének munkájában. Dr. Braun József, dr. Pescariu Ion orvosok, dr. Ciurea Viorel, dr. Grigorescu Ioan egyetemi tanárok, Rosu Constantin, Szántó György, Nacht Libertina, Schön István tanárok és más kiváló értelmiségű dolgozók teljesítik a népnevelésben rejlő feladatok. Pártunk népünk egyik büszkeségének tekintik a haladó értelmiségét, és arra neveli a dolgozókat, hogy szeressék és tiszteljék a kultúra művelőit, akik a nép szolgálatába állították tehetségüket, ismereteiket és munkakezűket.

Az irodalom és művészet legtehetségesebbjei a nép ügyét szolgáló kultúra virágzását segítik elő. Atveszik és tovább fejlesztik a mult haladó irodalmi és művészeti hagyományait és a szocialista-realista alkotási módot szellemében alkotják meg műveiket az új, szépre vágó közönség számára.

A pártszervezeteknek nagy gondot kell fordítaniuk az értelmiségű dolgozók munkájára. Mindenképp arra kell ügyelniük, hogy a különböző tudomány- és művészeti ágakban tevékenykedők elmélyülten tanulmányozzák a II. pártkongresszus dokumentumait, alaposan megismerjék országunk gazdasági és kulturális fejlődésének távlatát és így tevékenyen részt vehessenek a nagyszerű célok elérését elősegítő munkában.

A pártszervezeteknek gondoskodniuk kell arról, hogy valamennyi értelmiségű dolgozó rendszeresen részt vegyen a pártoktatásban. Ez ugyanis egyik alapvető feladata annak, hogy munkájukban maradéktalanul érvényesüljön az egyedül helyes elmélet, a marxizmus-leninizmus és ezáltal ténylegesen még eredményesebben szolgálják népiük előrehaladásának ügyét. A pártszervezeteknek napirenden kell tartaniuk a szakmai megbeszélések, tapasztalatcsere meg szervezésének kérdését, mert ez is jelentősen elősegíti a tudományos és kulturális élet fejlődését.

A nép legjobb fiait javasolják a dolgozók néptanácsai képviselőjelölteknek

Fazekas János elvtársat a Magyar Autonóm Tartomány 71. számú választókerületébe javasolták képviselőjelöltnak

A székelvudvarhelyi filmszínház zászólókkal és jelmondatos táblákkal feldíszített termében a napokban a székelvudvarhelyi IFET, a helyiipari szállítmányozási vállalat, valamint a „Vörös Csillag” kisipari termelőszövetkezet dolgozói lelkes hangulatú gyűlést tartottak, amelyen NDF képviselőjelöltet javasoltak a 71. számú tartományi választókerületbe.

Megnyitó beszédében Mezei Gyula elvtárs, az Udvarhelyi rajoni pártbizottság első titkára rámutatott a népi hatalom megvalósítására, majd kifejtette, hogy pártunk helyes nemzetiségi politikája révén egyre jobban összeforr a román és magyar dolgozók testvérisége. Közös gyümölcsöző harcuk, amelyet a Román Népköztársaság felvirágoztatásáért vívnak, lelkes hazafiaságuk bizonyítja.

A „December 30” gyárban

A „December 30”-gyár kulturtermében néptanácsai képviselők jelölésére gyűltek össze a dolgozók. A gyűlést Mihály József elvtárs, a „December 30”-gyár pártbizottságának titkára nyitotta meg. Az elnökségbe beavasszították Bizoada Vasile, a városi pártbizottság titkárát, Mihaies Maria elvtársnőt, Ardelean Constantin igazgatót és másokat.

Bizoada Vasile elvtárs beszélt a képviselőjelöltyűlés fontosságáról. Felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy a jelöltek a legbecsületesebb dolgozók közül javasolják.

Barlba Rozália elsőnek Vidorok Ilona élenjáró szövegét javasolta. Beszélt arról, hogy Vidorok Ilona javaslatára alakult meg „A Román Munkáspárt II. kongresszusa” elnevezésű brigád s az ő támogatásával szép termelési eredményeket ért el. Vidorok Ilonát az 1. számú városi választókerület képviselőjelöltjének javasolta.

A hozzászólások során Pop Maria elmondotta, hogy 1940 óta ismeri Vidorok Ilonát és nagyrabecsüli a termelésben elért eredményeiért. Dumitrescu Elisabeta, az 1. számú szövedő munkásnője is Barlba Rozália javaslatára mellett foglalt állást.

A 10. számú választókerület NDF képviselőjelöltjének Andrejcsik Györgyöt javasolták. Batrin Maxa elvtárs, a karbantartási osztály eldolgözőja javaslatára rámutatott arra, hogy Andrejcsik György dolgozta ki a „December 30”-gyárban a legtöbb újítást. Czibrik Lajos asztalos elmondotta, hogy Andrejcsik György a gyár legnépszerűbb munkásai közé tartozik.

A harmadik javaslatot Vidican Gheorghe, a fonóda „C” váltásának jelölője tette. Petrita Maria mérnököt javasolta a 85. számú tartományi választókerület képviselőjelöltjének. Beszélt Petrita elvtársnő odaadó munkájáról, majd a váltás nevében vállalta, hogy a választások tiszteletére tullejlesíti a tervet, 4,5 százalékkal növelik a munka termelékenységét, megjavítják a minőséget és több, mint 100.000 lej értékű megkariátást eszközölnék.

Tomuț Rozalia ifjurmunkás hozzászólásában az IMSz-tagok nevében vállalta, hogy 5 százalékkal túlhaladják tervüket és 2 százalékkal csökkentik a hulladékot. Bihala Maria, a fonóda „C” váltása IMSz-brigádjának nevében 4 százalékos tervtullejesítést vállalt.

A napokban tovább folyt a jelöltyűlések a „December 30” gyárban. A fonóda munkásai még munkaruhában, vagy már döltözve léptek be a fonóda gyűléstermébe. A padorsok hamar megteltek. Iuric Ioan, a fonóda „C” váltása pártalapszervezetének titkára röviden ismertette az összejövetel célját.

Tomuț Rozalia a 14. számú városi választókerület képviselőjelöltjének Petrita Maria mérnököt javasolta. Beszélt arról, hogy amíg Petrita Maria a fonóda-ban dolgozott, értékes segítséget nyújtott munkájuk elvégzésében.

A hozzászólók csatlakoztak a javaslatához, mert mindannyian szeretik és becsülik a mérnököt. Vaneș Gheorghe, a fonóda szakszervezeti bizottságának elnöke, nagy elismeréssel beszélt Petrita Mariáról. Megemlítette: különös érdemeket szerzett azáltal, hogy

segítette a dolgozókat szakmai ismereteik gazdagításában.

A második javaslatot Márk Aron segédmester tette. Dragan Elena fonót javasolta a 13. számú városi választókerület képviselőjelöltjének. Elmondotta, hogy Dragan elvtársnő már csaknem gyermekkorától dolgozik a „December 30”-gyárban. Szorgalmas és munkatársai iránt tanusított magatartásával kiérdemelte, hogy képviselőjelöltnek javasolják.

Pálkó Rozália munkásnő hozzászólásában megemlítette, hogy Dragan Elena eddig is a 13. számú városi választókerület képviselője volt. Mint néptanácsai képviselő is bebizonyította, hogy számíthatnak rá a dolgozók.

Nagy József, a fonóda dolgozója, Barlba Imrét javasolta a 12. számú városi választókerület képviselőjelöltjének. A javaslatához hozzászólott Stefanescu Maria munkásnő, aki Barlba elvtárs lelkiismeretes munkáját méltatta. Meggyes Sándor almeister is támogatta a javaslatot.

Három órakor ért véget a munka a III. és IV. számú szövedőben. Az itt dolgozók is összegyűltek, hogy néptanácsai képviselőjelöltek javasoljanak a március 11-i választásokra. A gyűlést Farkas Zseni, a „December 30”-gyár pártbizottságának tagja nyitotta meg.

Zómbó Ilona Godea Mariát javasolta a 163. számú városi választókerület képviselőjelöltjének. Veres Lajos főmester hozzászólásában a javaslat mellett foglalt állást, majd vállalta, hogy a választások tiszteletére a Hacking-szövedőben naponta 160 méter, a színes szövedőben pedig 200 méter anyagot szöven tervén felül.

Erdős István vászontisztító mester Maris Anat javasolta a 113. számú városi választókerület NDF képviselőjelöltjének. Maris Ana, mint az üzemszabály szakszervezeti bizottságának kulturális és szakszervezeti munkával foglalkozó tagja, értékes tevékenységet fejtett ki. A jelölés mellett foglaltak még állást Fehér Magda szövedő és Starck Eva, a vászontisztító osztály munkásnője.

A befejező osztály dolgozói a laboratóriumban találoztak, hogy résztvegyenek a néptanácsai képviselőjelöltyűlésen.

Erena Angela mérnök a 17. számú városi választókerület képviselőjelöltjének Asztalos Józsefet, a befejező osztály dolgozóját javasolta. Asztalos elvtárs azelőtt is ugyancsak a 17. számú városi választókerület képviselője volt s az eddig elért eredményeiért megérdemli, hogy újra jelöljék.

Gräfner György, a befejező-osztály „C” váltásának IMSz-titkára Ardelean Petrut, a festőde segédmesterét javasolta a 39. számú városi választókerület képviselőjelöltjének. A javaslatához hozzászólásukkal csatlakoztak Bartha Jolán, Bíró László rajzoló és Krajcsócs László mérnök. Ez utóbbi vállalta, hogy a választások tiszteletére a csinosító osztályon (apretura) 98 százalékos minőségi munkát végeznek.

Harmadiknak a 31. számú városi választókerület képviselőjelöltjének Gligor Iliet, a karbantartó osztály dolgozóját javasolta Fisch József. Támogatta a javaslatot Sicloan Iosif munkás és Batrin Maxa, a karbantartási osztály eldolgözőja.

A CFR főműhely dolgozóinak jelöltyűlése

A CFR főműhely dolgozói január 27-én délelőtti a munkahelyen összegyűltek gyűlésen tartották meg a néptanácsai képviselőválasztással kapcsolatos jelöléseket.

A szerelő és a normamegállító osztály dolgozói meg a délelőtti órákban megválasztották jelöltyűleiket. Ilisie Gheorghe, a szerelőosztály nevében Rotarescu Iosif elvtársat ajánlotta az 52. számú választókerületbe képviselőjelöltnek. Rotarescu elvtárs — mondotta Ilisie Gheorghe — a főműhely legjobb munkásai közé tartozik. Az utóbbi években, mint a 4. számú választókerület képviselője sokat tett a közügyek intézésében. Serbal Florian szintén Rotarescu elvtárs lelkiismeretes munkájáról beszélt.

A normamegállító osztály részéről Salajan Maria, Truta Sava elvtársat javasolta a 24. számú városi választókerületbe képviselőjelöltnek. Demea Petre és Pantea Petre hozzászólásaikban jelöltjüket, mint jó szakmunkást jellemezték.

A 4. számú részleg dolgozói három elvtársat: Redis Mihail a 21., Docmanov Stefan az 59., Răcz Józsefet pedig a 195. számú városi választókerületbe javasolták képviselőjelöltnek. A jelöléseket az összegyűltek egyhangúlag jóváhagyták.

A CFR fűtőház dolgozóinak gyűlésén Stan Ioan elvtárs, a pártalapszervezet titkára a 92. számú tartományi választókerületbe a Népi Demokrácia Frontja jelöltjének Simandean Irimie elvtársat, a városi néptanács végrehajtó bizottságának elnökét javasolta. Ugyanezen a gyűlésen Ilie Ioan elvtárs, az üzemi bizottság elnöke a 149. számú városi választókerületbe javasolt képviselőjelöltet. A résztvevők Ilie Ioan elvtárs javaslatára egyhangúlag elhatározták, hogy a 149. számú városi választókerületbe Jivan Gheorghe elvtársat jelöljék.

A 150. számú városi választókerületbe a CFR fűtőház dolgozói Atanasiu Emil oktatógépész javaslatára Szegedi István, a fűtőház élenjáró mozdonyvezetőjét jelölték.

A CFR fűtőház dolgozóinak gyűlése lelkes hangulatban ért véget. Több résztvevő, miután felszólalásában támogatta a javaslatokat, kötelezettségvállalásokat tett a néptanácsai képviselőválasztások tiszteletére. Draghici Octavian mozdonyvezető vállalta, hogy 50 százalékkal növeli a mozdony két alkalmas javítása közötti időt. Ambro Teodor géplakatos 10 százalékos normatullejesítést vállalt a választások tiszteletére.

Jelöltyűlés az JFII fűtőüzemgyárban

Az IFIL fűtőüzem- és parkettagyár dolgozói pénteken, a munkaidő befejezése után képviselőjelöltyűlésre ültek össze. Molnár István megnyitó szavai után háromtagú elnökséget választottak.

Elsőnek Trendler József fűtő kért szót és Tibba Károlyt ajánlotta a 44. számú városi választókerület képviselőjelöltjévé. Ugy az ajánló, mint Chifa Mihai és Szijártó Lajos gáterek, akik csatlakoztak a javaslatához, hangsúlyozták Tibba Károly farsadhatatlan tevékenységét a köz érdekében, amivel kiérdemelte a gyár dolgozóinak megbecsülését.

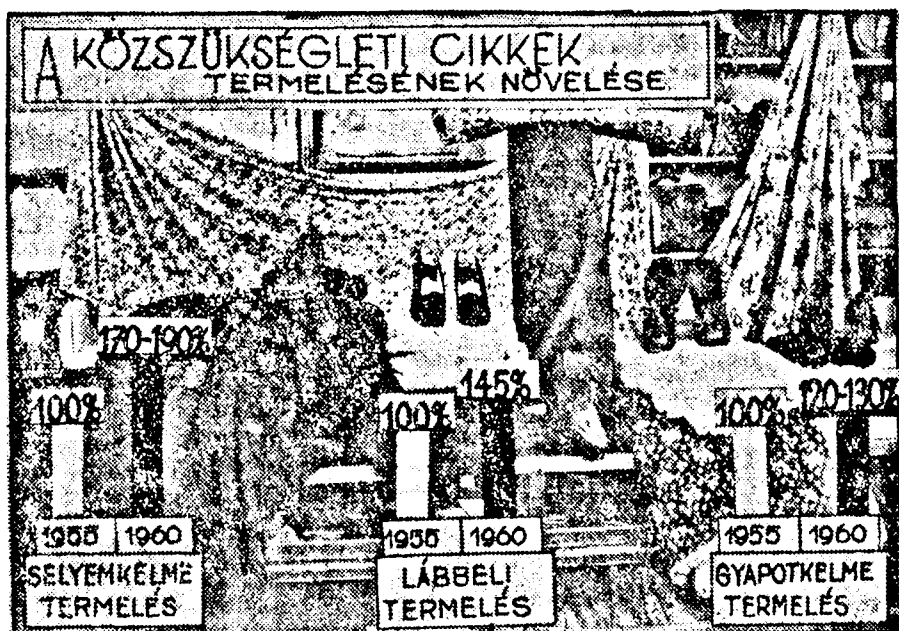
A gyűlés résztvevői egyhangúlag elfogadták Tibba Károly elvtársnak a 44. számú városi választókerületbe való jelölését.

A Nemzetközi Diákszövetség Végrehajtó Bizottságának ülészaka

A Nemzetközi Diákszövetség Végrehajtó Bizottságának bukaresti ülészaka csütörtökön folytatta munkáját. Az ülészak résztvevői rátertek a második napirendi pont, az 1956. évi munkaterv megvitatására.

A vita során a résztvevők támogatták a Nemzetközi Diákszövetség titkárságának javaslatát, hogy szakmánként szervezzenek nemzetközi szemináriumokat s hogy segítsék a gyarmati országok diákjainak harcad a nemzeti függetlenségért. Támogatták továbbá a titkárság javaslatát az ide kölcsönös látogatások és sportfelfalozók programjával kapcsolatban.

A második öt éves terv távlatai



A nehézipar és a mezőgazdaság fejlődésének gyors üteme a második öt éves tervben szilárd alapul kell, hogy szolgáljon a közszükséglet cikkeit gyártó ipar erős fellendítésére.

A második öt éves terv irányelvei értelmében mintegy 45 százalékkal több lábbelit, 1,2—1,3-szer annyi pamutkalmét és 7—1,9-szer annyi selyemkalmét fogunk termelni, mint 1955-ben.

Az aradi állami levéltár is azok közé a kulturális intézmények közé tartozik, amelyek országunk felszabadulása után jöttek létre.

A multban városunkban nem létezett ilyen intézmény, noha Arad város gazdasági és kulturális fejlődése szükségessé tette volna. A történe-szek, akik Arad környékének multját kutatták, kénytelenek voltak magánlevéltárakban végezni munkájukat. Ismeretes, hogy a törvényeknek külön levéltára volt, hasonlóképpen a volt vármegyháza és városháza is összegyűjtötte a különböző fontos okiratokat és más nagybövíntézmények szintén rendelkeztek levéltárral.

Az aradi állami levéltár 1951-ben alakult az al a céllal, hogy felkutatassa, tanulmányozza és

Értékes dokumentumok tárháza

megőrizze a volt Aradtartomány történetével kapcsolatos összes levéltári anyagot. Megalakulása óta eltelt néhány év alatt jelentős kulturális központtá vált, amely gazdag anyagot biztosít a román nép és a nemzeti kisebbségek közös multjára vonatkozó kutatások számára.

Megszervezése természetesen nem ment könnyen. Mindenekelőtt kellett keresnünk a volt Aradtartomány valamennyi községét, hogy felkutatassuk mindazokat a dokumentumokat, okiratokat, amelyek történelmi, tudományos, vagy kulturális szempontból fényt deríthetnek Aradkörnyék történetére.

Az említett munkát a levéltár munkaközössége,

Rusu Alexandru vezetésével végezte, aki jelentős segítséget nyújtott főleg a kutatások megszervezésében. A lelkiismeretes, lendületes munka eredményével járt. Néhány év alatt több mint 300.000 dokumentumot gyűjtöttek össze. Számos olyan intézmény, amelynek tevékenysége foglalkoztatja a kutatókat, ma már nem működik. A levéltár azonban megőrizte azokat a dokumentumokat, amelyek az említett intézmények multbeli tevékenységét tükrözik.

Az igen értékes történelmi tárgyú dokumentumgyűjteményeken kívül bírtokunkban vannak tudományos, irodalmi, művészeti, zenei kéziraltgyűjtemények is. A levéltári anyagot

alaposan felkészült, hozzáértő munkatársak kezelik. Ha szükséges, a megrongálódott dokumentumokat a levéltár munkatársai restaurálják. A sokoldalú kutatást elősegítik a levéltár bírtokában lévő érdekes, régi bolygó, pecsét- és térképgyűjtemények. Bárán állíthatjuk, hogy az Aradkörnyék történetére vonatkozó értékes levéltári anyag nagyrészt már összegyűjtöttük, rendszerezük, osztályoztuk és áttanulmányoztuk. Számos kutató már eddig is sikerrel használta fel munkájában. Az aradi állami levéltár munkaközössége arra törekszik, hogy tevékenységével a jövőben még jobban elősegítse az Aradkörnyékre vonatkozó történelmi kutatásokat. Nagy László főlevéltáros

1756 Wolfgang Amadeus Mozart 1956

A boldogság és napfény halhatatlan énekese

Készen esztendővel ezelőtt — 1756. január 27-én — született Salzburgban Wolfgang Amadeus Mozart, minden idők egyik legnagyobb zeneköltője. Mindössze harmincöt évet élt, de az a rövid élet elég volt ahhoz, hogy a legcsodálatosabb korszakot nyissa meg a zene történetében és a legtermékenyebb alkotásait adják az emberiségnek. Bár nagyon rövid életet élt, mégis teljesedett, amelyben benne van az ifjúság heve, a férfikor érettsége és az alkony mély filozófiája. Életművével betöltötte és pompázatosan megkoronázta a zene-kultúra vívmányait és új utat nyitott az elkövetkező nemzedékek számára. Zeneköltő kortársai és akik utána jöttek, a tökéletesség, a szépség, a költészet legcsodálatosabb alakjait látták benne és így is tisztelték. Művészetének kristálytisztasága, lenyugtató szépsége, egyedülálló formatisztasága, páratlan hatást gyakorolt a zeneköltőkre. Beethoven is — aki 24 évvel fiatalabb volt — oszálta Mozartot, kezdő éveiben teljesen a hatása alatt állt és ez a hatás első művében erősen érződött.

Miben rejlik Mozart művészetének ellenállhatatlan varázsa? Először abban, hogy alkotásainak költői szépsége mindenkor a mély életszerűség párosul, a szenvedélyes erő mindenkor férfias határozottsággal, közvetlenséggel, teljesen realizálisan eleveníti meg. Mozart műveinek közönymosság — az előtte járókól eltérően — az érz. szenved. szerető, lelkesedő, gondolkodó, küzdő ember áll. Minden művét megérzőn mély belehatolom, magam költői gondolat hevíti át. Teljesen léves az a sűrűn hallott jellemzés, amely szerint „Mozart csipkefinom”. Ez a „jellemzés” olyan, mintha egy költőt csak azért dícsérnének, mert szépek a rimel.

Mozart a XVIII. század második felében élt, amikor a barokkban induló érzelmozgás és a feltárgyúság a zenében nem a tartalmat, hanem a külsőségeket kereste. Mozart ennél sokkal nagyobb igényekkel lép elő és legfőbb művészi célja, hogy zenéjét belső tartalommal töltsse meg. Nálja minden az életből fakadt. A Mozart-dalokban ott csillog az ezerszínű élet, az emberi érzésvilág minden telenségével. Az ellentétek nála páratlan harmóniába olvadnak. Mozart minden műve melódia és formakölcs. Szabolcsi Benec zenetudós írja: „A Mozart-melódia, Nyugat zenéjének és a magában álló csodája, nem Bach folyondár dallamaival rokon, hanem karcsú és zart, arányos és tiszta körvonalú tünemény, apollói fény és dionysos forrás; áttetsző, mint a tengerszem és sugárzó, mint a nyárégyi égbolt; magában nyugvó és szinte természeti módon kifejező, minden pillanatban megújuló bőség és öröm; ... a mozart-i dallam sohasem volt oly csodálatos, mint a boldog és elragadt, oly tündéri és tündöklő, mint a költő legcsodálatosabb színdarabjai idején... már valóban olyan volt, mint a napfény, mely a legvilágosabb sugárzásban foglalja össze a mélyebb és vértőbb árnyakat”.

Mozart forma-művésze a legképeleesebb zenei forma; a szonáta-forma művésze. Nálja azonban harmonikus egységben olvad ebbe a fuga, vagy más klasszikus formák zelleme és végül is a modern szimfonikus gondolatban csúszosodik ki.

Tündöklő gyermekkor

Wolfgang Amadeus Mozart csodálatos zenei tehetsége már 3 éves korában megnyilatkozott. Gyakran odaült a klavinché és leltve az egyik billentyűt, igyekezett megke-rezni ahhoz a korszonáló hangot. Kicsiny ujjcsúcsával később keres ki motívumokat, dallamokat fűtögetett ki. Négyéves korában, apja, — aki korának tekintélyes zenepedagógusa és zeneszerzője volt — megkezdte a kis Wolfgang rendszeres zenei oktatását. A gyermek Mozart számára nem léteztek nehézségek. Játssz könyveddel tanult meg a már nagy-gyobb technikai felkészültséget igény-lő darabokat és azonkívül komponált is. Hatéves korában már művészi zongorázik és hamarosan megtanul hegedülni és orgonát játszani. Ekkor apja szabadságot kért a salzburgi ér-sektől (akinek a szolgálatában állt) és Bécsbe utazott fiával, valamint annak kis nővérével, Nannerlrel. Bécs ekkor Európa zenei központja volt. A zseniális gyermek a bécsi ne-világ és az arisztokrácia legnagyobb csodálatát váltotta ki. Schönbrunn-ban, a császári család nyári reziden-cijában két héten át főúri hallgatósá-ját ejtette bálmulatba.

Bécs után Münchenbe utaznak Mo-zarték, majd diadalmas hangverseny-kört következik. És a gyermek Mo-zart remek zongora, hegedűjátékával, szerzeményeivel, zenei érettségével mindenkit bálmulatba ejt.

A kis Mozart végigutazza Európát és eljut Párizsba, Hágába, Amster-damba, Londonba. Utja valóságos diadalút. Császárok, hercegek előtt játszik. Tízéves korában Bécsben, Jó-zsef császár rendelkezése, megírja első operáját, a „La finta semplice”-t, 12 éves korában pedig Messmer dok-tornak házi színpada számára a „Bastien és Bastienne” című operá-ját. Tizenkétéves, amikor önálló ze-nekari hangversenyen saját ünnepi-miséjét vezényli.



Egy évvel később, európai tapasztalatokkal gazdagodva, negy elkerék emlékeivel indul olaszországi körút-jára. Fogékony lelke mindenütt, amerre járt, nagy szomjúsággal szívt maga a zenei élet uti jelenségeit és különösen sokat várt Olaszországtól. A német formakésztség, a könynyed, francia kecsesség után most az olasz dallamossággal gazdagodik zenevilága. Olaszországban nagy ér-deklődéssel fogadták Mozartot, akik híre természetesen ide is eljutott. Első alkalommal templomban orgonált. Hangversenyének híre ha-talmas tömeget vonzott. A világon a legjobb hírnévnek örvendő milánói színház opera megírására bízta meg. Bolognában a zeneakadémia legte-kintélyesebb tagja, az akkor euró-pai híru Padre Martini barátjától fo-gadta. Rómában a vatikáni énekhar-aldotta Allergi többszólamú Misere-rejét, amit évente csak egyszer éne-kelet és partitúrát senkinek lát-hatta. Mozart elragadtatással hall-gatta a nagy művet, majd otthon ele-jétől végig, teljesen hitálatlan em-lékezetből leírta az egész művet. A tizennég éves Mozart megkapta az Arany-sarkantyú-rend kitüntetését és a bolognai akadémia tagja sorába va-lasztotta. Ebben az évben mutatták be „Mithridates, a pontusi király” cí-mű operáját. Mária Terézia császár-nő színpadi szerenádát rendelt tőle fia, Ferdinánd herceg esküvőjére.

Az idő elrepült, elmúltak a tündök-lő sikerekben gazdag gyermek és ifju-évei, a páratlan diadalok esztendei, amelyeket évek múltán olyan hamar elfelejtettek az európai fővárosok zenei körei és szalonjai.

A küzdelmes férjkor

Angliában Johann Sebastian Bach fia, Cristian Bach fogadta pártfo-gásába. Sokat tanult — derüt, opti-mizmust — a kiváló zeneszerzőtől. Angliai tartózkodása alatt 6 szonátát és 3 szimfóniát írt.

Háromévi megszakítás nélküli kül-földi út után érkezett Mozart haza Salzburgba. A diadalok hosszú utja megkezdte. Mozartot 18 éves korában a körülmények szolgáskorba kény-szerítették. Keserűen kellett látnia, hogy a rabszolgasors mennyire bék-lyóba köti alkotó fantáziáját.

Türelmetlenül vált számára a klsváros fojtó légköre, a közönség felüle-tes izlése. Colloredo Hieronymus her-cegének, Salzburg tartomány kor-mányzója, akinek szolgálatába lépett, zsarnok kényur volt, gyűlölte a zseniális zeneszerzőt, önteltseggében a zeneszerzés kérdéseibe is beleszó-lt és elfojt minden önállóságot. A folytonos megaláztatások azonban nem törték meg Mozart alkotókédvét. Bőségesen gyümölcsoztette külföldi utjain szerzett tapasztalatait és mindlobben elvagyott a számára szük környezetből.

Küzdelmes, harcokkal teli évek következtek. Huszonkétéves, amikor sikerült szabadságot kivívnia a hercegektől. És Mozart ismét

miképpen bekapcsolódna az ottani zeneéletbe, de ezt a számítását a hercegek, akik kísérelével Bécsben tartózkodott, a keresztül huzta. Nem engedett meg neki semmiféle nyilván-szereplést. „Durván, embertelen-nül bántak velem, arra kényszerít-tek, hogy padlót seperjek, szobákat takarítsak és mindezt nyomorult ga-rasokért. Kibírhatatlan!” — írta apjának.

Az állásból való lemondás körül-ményei betegé tették Mozartot, aki napokig fekvő szobájában. De ek-kor már eltölte, akármilyen kol-dusszegény élet vár rá a jövőben, nem lesz más rabszolgája.

A termékeny évek, a nagy alkotások, a tökély, az elmélyülés, a kiforrtság korszaka következett ezután. Szárnyalás a csúsz felé, aho-va eddig még nem jutott el zeneköl-tő. Bár a hétköznapi gondok, küz-delmek próbára teszik, ekkor írja meg legszebb alkotásait. Pazarló bőkezűséggel, szinte tékozlón szórja a legdrágább kincseket, mint kiapad-hatatlan forrásból ömlenek belőle a legfőkétebb, a legcsodálatosabb alkotások, szonáták, versenyművek, kamarazene, szimfóniák, operák, — mind tele élettel, realitással. Azok a művei, amelyekben Mozart csodála-tosan hozza összhangba az ellentéteket, amikor a legörömtelibb hangok mellett ott érezzük a fájdalom, a szo-moru hangulat árnyalatát és sokszor a tragikus hangok mellett megcsil-lan a mozart-i derű, a „könnyek kö-zött mosolygó” Mozart.

A „Székítés a szerályból”, a „Fi-garo házassága”, a „Così fan tutte”, a „Don Juan” és utolsó operája, a „Varázsfuvola” a világosság és ö-tétesség viadaláról, valamint az ezek-ben az időkben írt szimfóniák, mint az Esz-dúr, a g-moll és utolsó szim-fóniája, a C-dúr (Jupiter) szimfonia, miként versenyművei és szonátái, va-lamennyi áttörő sodott lírai realiz-mus.

1791 nyarán titokzatos látogató le-véllel kereste fel Mozartot, aki ek-kor már betegeskedett. A levél írója halottt misét rendelt Mozarttól. A levél kézbesítője sűrűn jelent meg Mozartnál, hogy gazdája részére sür-gesse a zeneművet. (Később kiderült, hogy a titokzatos idegen, gróf Wal-zeck zu Stuppach szolgája. A művet a gróf saját műveként akarta elő-adni).

Mozart már belegett fogott a mű megírásához. „Nem megmondtam, hogy saját magamnak írom a halotti misét?” — mondotta 1791 őszén ha-lálos ágyán a Rekviem írása köz-ben. „Erzsem, állapotom megmondja világosan, itt az óram. Meg kell halnom, itt a vég, mielőtt örülhetem volna képességeimnek. Pedig az élet olyan szép volt, pályám oly sok bol-dogságot ígért, mikor elindultam. De-hát a végzetlen senki sem tud változ-tatni, bele kell törődnöm a gondvisé-lés akaratába. Be kell hát fejeznem halotti énekemet — nem szabad, hogy befejezetlenül maradjon!” — ír-ta halála előtt egyik barátjának. A Lacrimosa részénél kiesel a toll a ke-zéből. A művet — amely behatol az emberi érzelmek, a filozófia legmé-lyebb rejtekeibe, amely maga a meg-nyugvás, — tanítványa, Franz Xaver Süssmayer fejezte be a mester elő-írásai szerint.

Tombló hováit volt, amikor meg-halt. Temetésén kevesen jelentek meg. Felesége otthon lázas-betegén fekvő. Pénz nem volt a házán és csak har-madosztályú temetőből lehetett szó. Mozart betegsége minden pénzt fel-emésztett és több, mint 1000 forint adósság maradt utána. A hivatalos világ egészen távolmaradt temé-téséről és csak néhány zenesz és éne-kes kísérete utolsó útjára. A temető kapuján túl már nem követte senki a szegényes gyászkozt. Az egyszerű székér teljesen árván baktatott a szent Márk temetőben.

A szegények sírjába eres-zették le a síma deszkakoporsót. A sírásók a hidegben sietve hamolták be a sírgödörbe és miután senki sem volt jelen, később már nem is tud-ták megállapítani a sír helyét. A feu-dális korban ez volt a sorsa egy vi-lágraszóló művészeknek.

Harmincöt éves volt, amikor meg-halt. Rövid élete alatt annyit alkotott, olyan bőkezűen ontotta a szépsége-ket, hogy az három élet munkássá-gával is felér. A klasszikus korszak legnagyobb alakja ő, akit tisztelget-ni és csodálni az utókör. Napsuga-ras, életkedvűl duzzadó, embersen-zetet árasztó, derűs zenéje két év-század múltán is frissen, csillogón szólal meg az emberiség gyönyörkő-detésére.

Pintér Lajos

MOZART LEVELEIBŐL

„Alkotni, ez az én egyetlen boldogságom, egyetlen szenvedélyem.” (1777, október 10.)

„A legjobb és a legigazabb barátok a szegények. A gazdagok nem tudják, hogy mi a barátság.” (1778, augusztus 7.)

„A szív az, ami megnevesíti az embert; és ha nem is vagyok gróf, talán több becsület van bennem, mint sok grófbán. Legyen szolgáló vagy gróf, ha megsért, egyformán alávaló.” (1781, június 20.)

A legnagyobb élmény

Boldog vagyok, hogy én is tolmácsolva lehe-ték Mozart műveinek. Gyermekkoromban Mo-zart művein keresztül kedvettem meg a muzsi-kát. Az ő melódiai let-kemig hatoltak. Mind-jóban megszerettem és megértettem mondani-valóit, zsenialitását; szá-momra mindig Mo-zart zenéje jelenti a lehető legnagyobb él-ményt.

Mozart művésze még a legsejtelmesebb vizio-kat is kristályosan át-tetsző formákkal idézi. A dinamikai és ko-lorisztikai árnyalatok, elletétek, hangsúlyok pillanatról pillanatra változó, hullámzó vil-d-

ga, kezdve az apró „sójajok”-tól, a híres egotostromló „crescen-dokig, olyan új eleme-keket visznek a zenei fra-zeológiába és architek-tonikába, amelyek nyo-mon követhetők a télek minden kis rebbenéséi, minden hirtelen átme-netel, vagy átugrásai egyik lekiállapottól a másikba.

Zongoraversenyei kö-zül egyik legjelentősebb helyet a repertóriumban is szereplő d-moll ver-senymű foglalja el, mely Mozart egyik legdrá-maibb zongoraversenye. Maga Beethoven is, aki e versenyt számtalan-szor eladta, sokra ér-tékelté Mozartnak a

művét. Az első tétel mélysége szinte előhír-nőke a beethoveni szel-lennek. Megkapók a II. tételben az érzelmek világának fellángolását és elandalgását, az an-gyali kántinélés és a démonikus kitérősek váltakozását. A harma-dik tétel valódi életkedvű és örömmel van tele.

Mozart muzsiká-jának varázsa az idők fo-lyamán nem foszlott szét, hanem nőse-lett műveivel való minden új találko-záskor.

ADORJAN MARTA, az Aradi Állami Filharmonia szólistája

Világszerte megemlékeznek a nagy zeneköltőről

A földkerekség összes filharmoni-kus és operaházi együttesei, ösz-szes rádióleadó állomások ezekben a napokban emlékeznek meg min-den idők egyik legnagyobb zene-költőjéről, Wolfgang Amadeus Mo-zartól, születésének két évszázada-disfordulója alkalmából. A zenéért rajongók és a zenekedvelők milliói ezekben a napokban gondolatban Salzburg egyik ódon, háromeme-letes házhoz zardokolnak, szíüük minden melegével hódolnak annak a diadalmas hőroznak, aki két évszázaddal ezelőtt az emberiség gyönyörködtetésére, örömeire és vi-gaszaladásra született.

Világszerte nagy előkészületek folynak a nagy osztrák muzsik-us emlékének méltó megünneplésére. A Béke Világutács határozata 1956-t Mozart évek nyilvánítot-ta. Az összes rádióállomások egy-éven át tartó rendszeres előadások keretében ismertetik a nagy zene-szerző életét, életének különböző korszakait és jelentősebb műveit, a zeneszerzésnek kimeríthatatlan kincseit.

A Szovjetunióban a leghívdalóbb művészek közreműködésével egész éven át tartó hangversenysorozat-okban adoznak Mozart emlékének. Franciaországban Mozart-díjat alapítanak fiatal tehetségek száma-ra, akik a legszebben tolmácsolják majd a nagy zeneköltő műveit.

Az osztrák kormány január 27-én, születésének évfordulóján 25 schillinges ezüst érmét adott ki a világhírű osztrák zeneszerző em-lékére.

A cseh filmgyártás most fejezi be „Mozart Prágája” című színes dokument-filmjének forgatását. Mo-zart életét szemlélítették világszerte az emlékképfilmek a sz ő munká-ságáról számolnak be a különböző nyelvű könyvek, kiadványok.

Hazánkban az országsszerte tar-tandó ünnepek egybehangolász-ra és patronálására megalakult a jövőároban a „Pro Mozart” bizott-ság. A bukaresti rádió pedig már

az év kezdete óta rendszeresen su-gároz Mozart-műsört.

Az aradi filharmonia csütörtök-ön tartotta a Mozart emlékének szentelt hangversenysorozat első előadását.

A változatos műsor elején Vic-tor Frimescu előadó részletesen is-mertette a nagy zeneköltő életét, munkásságát. Ezt kövően Jak-bovics Iudn, a bukaresti zongora-konzervatórium harmadéves he-gedűszakos növendéke Mozart é-moll szonátáját adta elő Adorján Márta zongorakíséretével.

Lágy, kellemes tónusa, biztos ütemérzéke, mindvégig élvezetessé tette előadását.

Ezúdn Mozart közismert dalma-veiből és dalaiból összeállított mű-sor következett a filharmonia éne-kesekinek közreműködésével.

Elsőként Elena Niculescu (szop-rán) énekelte a Recitativot és az Bj királynőjének áridját a Varáz-fuvola című dalműből, majd a Székítés a szerályból című opera első felvonásából Konstanca árid-ját (a kinok áridját).

Csillogó hangja a maga telje-ségében jutott érvényre.

Aurel Oghendur tenorista ugyan-csak a Varázsfuvolából Tamino áridját adta elő. Képzelt, törellen-jényű hanganyaga, kifogástalan szövegmondása zavarlatlan élvezet-tel nyújtott.

Utolsóként Oleg Rudic (bariton) Mozart: Az ibolya és Chloének cí-mű dalt énekelte. Hangorgánumát nem érlette. Bizos egyéni elő-adása kitűnő artikulációval és ütemérzékekkel párosult.

Adorján Márta, az est zongbra-kísérője, mindvégig hozzádrólással, sikeressen látta el feladatát.

Az emlékest utolsó részében a filharmonia szimfonikus zenekara Mozart egyik legszebb alkotásának, a g-moll szimfóniának szélső tété-lét tolmácsolta Brinzeu Nicolae harnagy vezényletével.

Orólunk az első emlékhangver-senynek, de ugyanakkor sikeresebb, méltóbb folytatású várjuk.

Nagyhalmagy József

Mozart és a hercegek

Mozart 13 éves korában a salz-burgi hercegek hangversenymeste-re lett. Nyolc évvel később Hierony-mus Colloredo gróf, egy gögő, fenn-hejázó főur foglalta el az érseki szé-ke, aki nehezen adott engedélyt Mo-zartnak, hogy hangversenykörutakat tartson, mert szerinte ez „boldulás”. Nem szívelte Mozartot kis termete miatt és gunyos szavak kíséretében a konyhaszemélyzet esztálánál jelöl-te ki helyét.

Colloredo hercegeinek 1780-ban, Mária Terézia halálakor, egész ud-vartartásával — tehát zenekarával is — Bécsbe ment. Bécsi palotájában a hercegek hangversenyt adott, ame-lyen Mozartnak is szerepelnie kellett. A dolyos főur nem nemes; száma-ras hangversenymesterét a lakájok-kal tartotta egyenrangúnak és nem engedte meg, hogy benn a szalonban várakozzon, míg reá kerül a sor. Rá-parancsolt, hogy az előszobában a lakájok között várakozzék, akik gu-nyolódásuk céljábólál választották

a nagy művészt. Felháborodva ezen a méltatlan bánásmódon, Mo-zart benyitott a szalonba. Er-re a gróf „elhagyta érseki székét”, odament Mozarthoz és durván le-szidta a „betolakodót”. Mozartból ki-tört a sok elfojtott keserűség, lealá-zás és azonnali elbocsátását kérte. A válasz erre a szidalmak utabó özöne volt.

Mozart négy hétig várt hiába a szolgálatból való elbocsátására, majd kihallgatást kért a hercegektől. A főudvarmester — Arco gróf — azon-ban nem engedte be. Mozart erre ná-la sürgette meg elbocsátását. Arco gróf válaszképpen a szó szoros érte-lmében elkergette Mozartot, minden idők egyik legnagyobb zeneszerzőjét. A kiállott igazalmak valósággal be-teggé tették Mozartot, aki nem volt hajlandó továbbra is vezetni a her-cegek zenekarát és inkább a nyo-morúságot választotta, semmint, hogy megalázza magát a zsarnok Hierony-mus előtt.

R. M.

Pártélet

A pártkongresszus dokumentumainak szellemében

Aradon közsejében és falvainban a pártalapszervezetek, a rajoni pártbizottság irányításával, szervezett és odaadott tevékenységet fejtenek ki a II. pártkongresszus dokumentumainak szellemében népszerűsítésére. Nem véletlen tehát, hogy a dolgozó parasztságot sorban a mezőgazdaság szocialista átalakítása érdekében végzett politikai munka az utóbbi időben jó eredményekre vezetett.

A pártalapszervezetek, a propagandisták és agitátorok mozgósításával, az alsóközszintű tevékenységüket fejlették ki a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentés népszerűsítésére és megvitatására. Eddig 114 alapszervezetben vitatták meg a jelentést. A megvitatásokon több, mint 1600 párttag és tagjelölt jelent meg. A párttagoknak és tagjelölteknek a dokumentumok iránti érdeklődését tanúsítja az a tény, hogy több, mint 800 személy vett részt a vitákban. A legtöbb felszólaló, a jelentés szellemében tüzetesen elemezte az alapszervezetek eddigi politikai és szervezeti tevékenységét: a mezőgazdasági termelés növelése és a mezőgazdaság szocialista szektorának megteremtése céljából kifejtett munka eredményeit és foglalkoztatottságait. Ugyanakkor a felszólalók értékes javaslatokat tettek a további munka eredményesebbé tételére céljából.

Az RMP Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentés leszögezi:

„A második öt éves tervben a mezőgazdaság célkitűzése a mezőgazdasági árutermelés jelentős növelése és elsősorban a mezőgazdaság szocialista szektorából származó árutermelés növelése...”

Ha tüzetesen megvizsgáljuk az aradrajoni pártalapszervezetek az utóbbi időben kifejtett politikai tevékenységét, megállapíthatjuk, hogy a pártkongresszus dokumentumainak tanulmányozása és megvitatása eredményeként jó munkát végeztek a mezőgazdaság szocialista szektorának erősítése érdekében.

Igy például az alulról kollektív gazdaság pártalapszervezetében is megvitatották az RMP Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentést. A megvitatás után kibontakozott széleskörű politikai munka nyomán újabb tízennyegy egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt kérte felvételét a kollektív gazdaságba. A kollektív gazdaság közgyűlése megvitatatta a kérvényeket és valamennyi kérvényezett felvette a közös gazdaságba. Röviddel ezután újabb tíz egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt nyújtotta be kérvényét a még tízenötven kifejezett önjajukát, hogy be akarnak lépni a kollektív gazdaságba.

Az RMP Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentés megvitatása után a vladimirescui kollektív gazdaság pártalapszervezete is fokozta politikai tevékenységét a kol-

lektív gazdaság taglétszámának növelése érdekében. A pártalapszervezet büroja kikérte az agitátorokat és a pártkörnyéki aktív tagjait, majd felvilágosító munkára mozgósította őket. A pártalapszervezet politikai munka kiváló eredményre vezetett. Az utóbbi négy hét alatt 110 családdal szaporodott a kollektív gazdaság taglétszáma.

Számos hasonló példa tanúsítja meg, hogy a pártkongresszus dokumentumainak népszerűsítése és tanulmányozása hozzájárul ahhoz, hogy dolgozó parasztaink megismerjék pártunk politikájának célkitűzéseit. Tisa Noua faluban például a jelentés megvitatása után tízennyegy új tagot vettek fel a kollektív gazdaságba és még két egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt nyújtotta be kérvényét. Frumusen közsejében hat kérvényt nyújtottak be és ezek közül két kérvényezett már be is fogadták a kollektív gazdaságba.

Angyalkúton a kultúrthozban mintegy 350 részvevővel nyílt gyűlésen vitatták meg az RMP Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentést. A gyűlésen Coman Ioan elvtárs — az egyik felszólaló — lelkes szavakkal kifejtette, hogy a pártkongresszus dokumentumainak tanulmányozása őt is meggyőzte a közös, nagyüzemi gazdaságok felbontásáról. Coman Ioan elvtárs azt is nyújtotta kérvényét. Például a mér tízennyegy egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt kérvényezte felvételét a kollektív gazdaságba. Kisiratoson négy, Iratoson pedig húsz egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt kérvényezte a kollektív gazdaságba való felvételét. Mondorlakon, a dokumentumok tanulmányozása után, január 24-én kezdeményező bizottság alakult mezőgazdasági társulás létesítésére.

Több alapszervezetben az RMP Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentés megvitatása során értékes kötelezettségvállalások hangzottak el a hektáronkénti termelés növelése érdekében. A szentpáli kollektív gazdaság alapszervezetében tartott megvitatás al-

kalimával Welech József brigádfőnök, brigádja tagjainak nevében vállalta: az agrotechnikai szabályok betartását és a dolgozóknak, hogy ezekben a tervekben viszonyítva legalább 15 százalékkal növeljék a gabona hektáronkénti átlagtermését.

Az eddigi eredmények arra kell ösztönözzenek minden párttagot és párttagjelöltet, hogy még alaposabban és részletesebben tanulmányozzák és népszerűsítsék a dokumentumokat. Eppen ezért a rajoni pártbizottság január 18-án intézkedést tett a párttagok és tagjelöltek körében a II. pártkongresszus dokumentumainak a pártalapszervezetekben és a tömegszervezetekben való további rendszeres tanulmányozására. Január 20-án az alapszervezetekben csoportos megbeszélések szervezését kezdték meg, a propagandisták alapos előkészítése céljából pedig kérezenkénti előadásokat és megvitatásokat szervez a rajoni pártbizottság. Az első ilyen előadás, január 21-én, kilencven propagandista vett részt.

A közeljövőben megtartandó rajoni aktivizációs előadások biztosítása érdekében a rajoni pártbizottság részletes jelentést készített elő. A rajoni pártbizottság aktivizációja a II. pártkongresszus szellemében megvitatja majd a pártbizottságok az elmultr évben végzett politikai és szervezeti munkáját, az elért eredményeket és a foglalkoztatottságokat.

Az intézkedésterv értelmében tovább folyik a kongresszusi dokumentumok megvitatása az alapszervezetekben. A pártalapszervezetek büroja az a feladatot kapta — s ez a munka már meg is kezdődött —, hogy szervezzék meg a dokumentumok megbeszéléseket és kikiáltó gyűléseket kell szervezni az agitátorokkal, a párttagokkal és az IMSZ politikai körök részvevőivel, valamint a pártkörnyéki aktív tagjaival.

Iovanov Pavel, az aradrajoni pártbizottság propaganda- és agitációs osztályának vezetője

Eredményes szocialista verseny

A vagonosztály munkásai szocialista versenyre hívták a „G. Dimitrov”-vagongyár valamennyi részlegét. A vagonosztály 60.000 lej értékű anyagmegtakarítást vállalt, továbbá, hogy az élenjáró módszereket alkalmazókat 150-re emeli. A forgószalagműhely, öntőde, asztalos-részel és befejező osztály el fogadta a felhívást. A szocialista munkaversenyben dolgozók szép eredményeket

értek el: az ércszállító vagonok januári termelési tervét 26-ig 33 százalékkal túlszámították. A személy- és fedett tehervagonok pedig 43, illetve 70 százalékkal készülték el, a hátralévő darabok most végzik a befejező munkafolyamatokat. A vagongyárak lendületes munkája biztosítja a második öt éves tervből rájuk háruló feladatokat teljesítésére.

A vasúti dolgozók munkasikerel

Az aradi vasúti állomás dolgozói a szocialista verseny keretében két igen fontos célkitűzés valóra váltásáért küzdenek: a tolatások tervének teljesítéséért és a tehervonatokat állóidejének csökkentéséért ezeken keresztül a szállítási volumenének növeléséért.

A váltások munkacsoportjait közzől,

valamint a tartálékotoló dolgozók között szervezett szocialista versenyben már az év elején szép eredményeket szereztek. Január első 20 napjában például 12 százalékkal teljesítették a terv mutatószámát a tolatások vonatkozásában, ugyanakkor 2,5 százalékkal csökkentették a tehervonatok állóidejét.

Javitják a munkakörülményeket

Új présgépet helyeztek üzembe

A „December 21” kisipari termelőszövetkezetben a gombok, fésűk és oszlatok készítésénél nagymennyiségű galalit lemezt használnak fel. A lemezek egy részét eddig is a gyár galalit-osztályán állították elő az ott üzemben lévő egyetlen hidraulikus prés segítségével. De egy gép nem győzte a szövetkezet szükségletét és ezért más vállalatoktól is vásároltak galalit lemezt, ami egyrészt költséges volt, másrészt pedig — ha nem kaptak anyagot — zavart idézett elő a termelésben.

A szövetkezet galalit-osztályán nemrég még egy hidraulikus présgépet helyeztek üzembe, ugyanis egy régi, használaton kívüli gépet megjavítottak, illetve pótolták rajta a hiányzó alkatrészeket. Az újonnan üzembe helyezett gép termelékenysége 40 százalékkal nagyobb, mint a régié. Most, hogy mindkét gép működik, teljes egészében kielégítik a szövetkezet galalit-szükségletét.

Az említett hidraulikus prés gép elhelyezését és üzembehelyezését különösen jó munkát végzett Tóth Zoltán, Padurean Gheorghe és Bujdosó István.

—O—

Műszaki-szervezési intézkedések

Az aradi IFIL fűrészfűrész- és parkettagyár — technikai-adminisztratív vezetősége, amikor az év elején a munkahelyek tüzetes tanulmányozása és a dolgozók javaslatainak figyelembevétele alapján összeállította a műszaki-szervezési intézkedések tervét, három fő célkitűzés valóra váltása szellemében cselekedett. Így a műszaki-szervezési intézkedések tervében olyan feladatokat megoldást irányozza elő, amelyek elősegítik majd a termelékenység növelését, a munkafolyamatok megkönnyítését és meggyorsítását, valamint a fájlagos anyagfelhasználás csökkentését.

A termelékenység növelése érdekében például elhatározták a nehéz gerendák és a vasúti talpák végei levágásának gátlását. Ezt a munkát eddig kézzel végezték. Most készült egy úgyszemint „bütölő”-gép, amellyel négy óra alatt elvégezhető az a munka, amelyet két munkás kézzel három napig végez.

Már az új év kezdetén új megoldást vezettek be a keretfűrészeknél is. Azelőtt vastag fűrészlapot használtak s ezeket most vékonyakkal helyettesítik. A vékony fűrészek alkalmazása lehetővé tette a munka meggyorsítását és egyben jelentős anyag-takarékosságot eredményezett.

A munkakörülmények megjavítása érdekében tervezték, hogy minden feldolgozó osztályon szivógépet szerelnek fel, amelyekkel eltávolítják a fűrészport és gőpi erővel kövöltik a lazaanyagot szállítják.

A gyár az új esztendőben azt a feladatot kapta, hogy a papírgyárak számára bükkfa hulladékból is gyártson cellulózt. Ezért a műszaki intézkedési tervbe azt is beiktatták, hogy a beelő tartályok hasznosításával egy kéregtisztító gépet állítsanak össze és helyezzenek üzembe.

Testnevelés és sport

Készülnek az idénre a textilgyári labdarúgók

Már több, mint két hete folyik az alapos, gondos előkészület a Fl. Rosie UTA labdarúgó csapatának berkeiben: rohamléptekkel közeledik a bajnoki nyitány időpontja.

Az elmúlt héten 3 edzést is tartottak a textilgyári labdarúgók és a kedvező időjárás lehetővé tette, hogy az edzéseket szabadidőn folytassák.

Csütörtökön, a kora délutáni órákban gyűlekeztek a textilgyári futballisták a stadion öltözőjében és 3 óra körül Reinhardt János edző vezetésével, felkészülten várják a játékosok az edzés megkezdését. Tízennyegy játékos öltözött mezbe és pedig Horváth, Faur, Szűcs, Dusan, Farmati, Kapás, Serfőző, Mihály, Jurca, Mercia, Mateon, Pecsovszky, Birau és Dudas, teljes négyen: Boitos, Smarandescu, Borota és Fazekas hiányzanak.

Kiadás, több kilométeres futás volt a megnyitó, amelyre a stadion környékén került sor, majd a játékosok a stadionból átvonultak a gyári edzőpályára, ahol már labdával folytatták a gyakorlatozást. Az edző vagy 8 labdát „hozott forgatomban” és 2-3 tagú csoportok alakultak. Labdát adást, fejelést, „stoppolást” gyakoroltak.

Reinhardt edző pedig a kapusokat „veszi munkába”. Zugnak a lövések, Faur és Horváth pedig igyekeznek megkaparintani a labdát. Pecsovszky a két fiatal: Mateon és Dudas oktatja a helyes labdaátvitelre, továbbításra és nem fukarkodik az el-

ismertő szavakkal egy-egy ügyes leadás után, de korholja is tanítványait, ha nem a legjobban oldják meg a feladatokat. Ezután „kétkapus” játék következett: a pályán keresztben két „vizipolószerű” kaput helyeznek el és két héttagú csapat küzd egymás ellen. Az apró, kisméretű kapuba nehéz beletálni, de ez mégis jóhányszor sikerül. Az egyik csapatban Farmati, Pecsovszky és Mercia, a másikban Kapás, Serfőző és Jurca tűnnek ki. Valamennyi játékos nagy kedvvel vágja az edzésnek ezt a részét, amely alig tart tovább félóránál. Az öltözőben meleg fürdő várta edzés után a játékosokat.

Reinhardt edző elmondta, hogy februárban már heti 4 edzés szerepel az előkészületek második, február 12-től pedig megkezdődnek az edzőmérkőzések is.

Fokozatosan igyekszünk formába hozni a csapatot — mondotta Reinhardt János — és ezért előbb gyengébb, aztán pedig mind erősebb ellenfelekkel játszunk edzőmérkőzéseket. Március elején pedig már „A”-csoporthal ellenlélek fogunk mérkőzni.

Az a lelkesedés, a labdarúgás iránti szeretet, amellyel a textilgyári futballisták az idénre készülnek, biztositja arra nézve, hogy a sikerek ezúton sem maradnak el. Sőt még nagyobbak, még szebbek lesznek, mint az előző években voltak.

Megkezdődtek a VII. téli olimpia küzdelmei

Olaszországban, a Dolomit-hegység alján fekvő Cortina d'Ampezzóban ünnepélyes keretek között nyitották meg a VII. téli olimpiai játékokat. Harminckett ország színeiben több, mint 1000 sportoló vett részt a téli olimpián. A játékokat a részvevő országok zászlai díszítik és a megnyitó ünnepségen sokszerezték vették részt.

Nagy tüsszel fogadták a nézők a sportolók színpompás felvonulását. Az élen, az olimpiai hagyományoknak megfelelően, az olimpiai játékok hazájának, Görögországnak sportköltségtérítést fogadja a városállás, két kábel, fekete nadrág és a gyapjuspapíra öltözött szovjet sportolók.

Ezután Giovanni Gronchi, az Olasz Köztársaság elnöke megnyitották nyilvánította az olimpiai játékokat, a zenekar eljátszotta az olimpiai himnuszot, a stadion központi pavillonjára felhúzták a fehér olimpiai lobogót, közösen az öt, egymásba kapcsolódó körrel, amelyek az öt földrészt jelképezik. Felharsantak a kürtök és az olimpiai fáklyával kezében megjelent Guido Carli olasz kormányzó. Körülutolta a pályát, majd meggyújtotta az olimpiai lángot, amely a versenyek befejezéséig fog égni.

Néhány sorban

Varsóban február 4-5-én nagy-szabású nemzetközi atlétikai versenyt rendeznek, amelyen a lengyel atlétá-

kon kívül román és jugoszláv atléták is részt vesznek.

Az aradi egyéni sakkbajnokságban az elmúlt napokban a hatodik forduló zajlott. Az eredmények: Ilea — Milot 1:0, Herskó — Scherfer 1:0, Wichter — Szabó 1:0, Dénes — Steinbüchel 1:0, Moise — Péterfi 1:0, Faur — Secui 1:0, János — Voian 1:0. Hat forduló után Dénes vezet 5 és fél ponttal, míg mögötte Scherfer (4 pont), Herskó, Moise és Wichter (3-3 pont) következnek.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Fl. Rosie UTA tornateremben „Dózsa György” mozi felett) rendezik meg az országos minősítő ökölvívó bajnokság városi szakaszának versenyét. Résztvevők a Locomotiva, Recolta, Fl. Rosie UTA és Metajui ökölvívók.

A Fl. Rosie UTA fedett atlétikai pályáján vasárnap reggel 9 órakor folytatódik a városközi atlétikai verseny, amelyen Arad, Nagybánya és Nagyvárad legjobb atlétái vesznek részt.

—O—

Közlmények

A Tartományi Könyvtárisztó Választási Bizottságának közlése: A köztársasági elnök kiadta a következő rendeletet: (Telefon száma 24-17).

Minden könyvtárészle február 1-től kezdve innen szerezheti be a szükséges könyveket.

Ugyanakkor tudomásra hozzák a közönséget, hogy a Művelődési és Tudományos Könyvtár ürsütő egysége február 1-től kezdve az Orosz Könyvtár, Köztársasági 86. szám alatt üzleivel olvad egybe. Az érdeklődők tudományos és technikai könyveket ezentul az Orosz Könyvtár üzletben, vagy a vállalatok és intézmények könyvtárait helyein szerezhetnek be.

Bokor Mihály

A gabonatermesztés kérdése a vladimirescui kollektív gazdaságban

Ezekből a számokból világosan kitűnik, hogy az állóalap 1952-ben az előző évhez viszonyítva több mint kétszeresére, míg 1955-ben több és félszeresére, a pénzügyi védelem pedig másfélszeresére, illetve csaknem kilencszeresére növekedett. Ez elsősorban annak tulajdonítható, hogy a kollektivisták szorgalmasan dolgoztak, igyekeztek növelni a hektáronkénti terméshozamot, az állati termékeket, fokozni a műhelyek termelését. Így növekedett évről évre a gazdaság állóalapja, valamint pénzügyi jövedelme.

Visszapillantás öt évre

A gabonatermesztésnek a vladimirescui kollektív gazdaságban döntő szerepe van a gazdaság szervezési-gazdasági erősödésében, az állati állomány gyarapodásában, valamint a kollektivisták anyagi és kulturális életszinvinonájának növelésében. A kiegészítő termelési ágak fejlődése nagyrészt a főbb termelési ág, a gabonatermesztés sikerétől függ. A gazdaság keretén belül működő főbb és kiegészítő termelési ágak arányos fejlődése, egybehangolása képezi a jó gazdálkodás alapját. A vladimirescui kollektív gazdaság fő termelési ágát a gabonatermesztés képezi.

A vladimirescui kollektív gazdaságba tömörült dolgozó parasztságot jelenleg 979 hektár szántóföldtel művelnek meg. Az 1956. termelési év folyamán 639 hektáron gabonát, 117 hektáron ipari növényeket, 191 hektáron takarmánynövényeket, 12 hektáron zöldségféléket és más növényeket termesztettek. Ebből láthatjuk, hogy a gazdaság szántóföldi növénytermesztésében milyen nagy szerepe van a gabonatermesztésnek. Tehát a gazdaság vezetőtanácsa, a tagok jóváhagyásával, a helyi követelményekhez képest, a növényter-

mesztés megfelelő arányosítására törekedett. Jelentős mértékben termesztettek ipari növényeket, — ami népgazdaságunk könnyűiparának fontos nyersanyaga — takarmánynövényeket az állatállomány részére, stb.

Gabona-fajták	Hektáronkénti	
Év	1951	1952
Buza	1565	1300
Arpa	1981	700
Zab	1484	393
Szemes kukorica	1483	1739

Láthatjuk, hogy a kollektivisták az elmúlt évek folyamán értek el szép eredményeket. De azt is megállapíthatjuk, hogy sok még a tenálvó a gabonatermesztés hektáronkénti növelése érdekében. Zából például 1952-ben és 1953-ban sokkal gyengébb termést értek el, mint az előző és a következő években. Annak okát pedig, hogy 1953-ban kukoricából alacsony hektárhozamot értek el, nagyrészt a talajművelési és növénygondozási munkában keresethetjük. A gyenge termés-eredmények okozója az is, hogy nem végeztek őszi mélyszántást, tavasszal gyengén készítették elő a talajt. Elhanyagolták a többszöri kapálást, az acatolást, a kártevők elleni védekezést, a téli gyengén kikerült őszi vetési művelések kiegészítő pótlágyasztást. Megállapíthatjuk tehát, hogy a hektárhozám nem növekedett minden esetben a kívánt mértékben.

A kollektív gazdaság gabonatermesztése minden évben változott. Egyik évben gazdag, míg a másikban gyengébb termést arattak. Ime, néhány példa arról, hogy az eltelt öt esztendő alatt a gabonatermesztés hogyan változott:

Termésátlag kilóban				Terv
1953	1954	1955	1956	
2000	874	1363	1500	
1666	614	1700	1800	
1200	1000	1060	1200	
1150	1723	2800	2000	

Hogyan dolgoznak ezévbén

A kollektivisták — amikor az ezévi termelési tervet készítették, — figyelembe vették az eddig szerzett tapasztalatokat. Az eredményes munka egyik előfeltétele a jó munkaszervezés. A vladimirescui kollektív gazdaság vezetőtanácsa az elmúlt évek folyamán állandó brigádokat szervezett, amelyeket csoportokra osztott fel. Ez a szervezési módszer mind tökéletesebbé vált. Tanulva az elmúlt évek eredményeiből és hibáiból, a kollektivisták elhatározták, hogy az idén minden egyes brigádban alkalmaznak a minisztertanács 141. számú határozatát. A vezetőtanács már meg is kezdte a szükséges intézkedéseket. Újjászervezi a brigádokat, megjelöli azok földterületét és leltár alantán

Rajoni viszonylatban a vladimirescui „Vörös Grivica” kollektív gazdaság az élenjárók közé sorolható. A község egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztaival mind nagyobb érdeklődéssel figyelik a kollektivisták szorgalmas munkájának gyümölcsét. Az elért eredmények nyomán az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztságot az utóbbi időben tömegesen győződtek meg a nagyzüzemi szocialista gazdálkodás felbontásáról és tértek rá a bőségsébb élet felé vezető útra.

A pénzügyi jövedelem és az állóalap növekedése

A község legutódatosabb 33 családja 1950-ben alakította meg a kollektív gazdaságot. Ekkor indultak el azon az úton, amelyet a Román Munkáspárt Központi Vezetősége az 1949 március 3-5-i plenáris ülésének történelmi jelentőségű határozatában megmutatott a dolgozó parasztságnak. Azóta a vladimirescui kollektív gazdaságban is bebizonyosodott, hogy a pártmunka közös gazdálkodás útja az egyedüli helyes út a dolgozó parasztság számára.

Az alapító családok a megalakulás alkalmával 150 hektár szántóföldet tagosítottak. Már az első évben a gép- és traktorállomány segítségével végezték a különböző mezőgazdasági munkákat. Az eltelt évek gazdagok voltak sikereiben, ezt legjobban a gazdaság pénzügyi jövedelme és állóalapjának gyarapodása igazolja. Az alábbi táblázat az öt évi fejlődést mutatja:

Év	Pénzügyi jövedelem	Az állóalap értéke
1951	94.986	154.407
1952	149.401	317.288
1953	324.718	333.634
1954	449.078	590.423
1955	821.929	1.165.423

A varsói szerződésben részvevő államok politikai tanácskozó bizottságának január 28-i ülése

PRAGA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A varsói szerződésben részvevő államok politikai tanácskozó bizottságának január 28-i ülése délelőtt, közép-európai időszámítás szerint 10 órakor nyílt meg.

Az ülés résztvevői folytatták a második napirendi pont — a varsói szerződésből eredő közös kérdések és intézkedések megvitatását.

A január 28-i ülésen elsőnek V. M. Molotov szólalt fel.

Ünnepi ülés Moszkvában Mozart születésének 200. évfordulója alkalmából

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió Nagy Színházában január 27-én ünnepi ülést rendeztek Wolfgang Amadeus Mozart, a nagy osztrák zeneszerző születésének kétszázadik évfordulója alkalmából. Az ünnepi ülést a Szovjetunió kulturális ügyek miniszterüme, a Szovjet Belsőügyek Minisztériuma, a Külföldi Kulturális Kapcsolatok Össz-Szövetségi Egyesülete és a Szovjet Zeneszerzők Szövetsége rendezte meg.

A nézőtérben jelen voltak a szovjet zenei és színházi élet kimagasló személyiségei, a moszkvai társadalmi szervezetek képviselői.

A vendégek között megjelent Norbert Bischoff, Ausztria moszkvai rendkívüli és meghatalmazott nagykövete és Marcel Rubin, osztrák ze-

neszerző, aki a moszkvai Mozart-ünnepségek alkalmából érkezett a Szovjetunióba.

Megjelent az ünnepi ülésen több Moszkvában elismert nagykövetség és követség vezetője.

Az ülést T. N. Hrenyikov, a Szovjet Zeneszerzők Szövetségének főtitkára nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy a Szovjetunióban rendkívül nagyra értékelik Mozart alkotásait és köszöntötte a nagy zeneszerző honfitársait, Bischoff osztrák nagykövetet és Marcel Rubint, Ausztria zenei életének képviselőjét. Mozart életéről és alkotásairól I. A. Szaporin professzor, a Szovjetunió népművésze terjesztett elő jelentést.

Ezután Norbert Bischoff, Ausztria moszkvai rendkívüli és meghatalmazott nagykövete szólalt fel. Köszö-

netet mondott, amiért a Szovjetunióban megemlékeztek a nagy osztrák zeneszerzőről. Az Osztrák Zeneszerzők Egyesületének nevében Marcel Rubin üdvözölte az ünnepi ülés résztvevőit.

Az ünnepi ülés befejezése után a Nagy Színház művészei előadták Mozart Figaro házassága című operáját.

Az ünnepi ülésen, valamint az opera-előadáson jelen voltak N. Sz. Hruscsov, L. M. Kaganovics, G. M. Malenkov, A. I. Mikoján, M. G. Peruhin, M. Sz. Szaburov, M. A. Szuszlov, K. J. Vorosilov, A. B. Arisztov, P. M. Poszpjelov és D. T. Szepilov elvtársak.

Az ünnepi ülés résztvevői nagy tetszéssel fogadták Mozart zseniális alkotását.

Amerikai mezőgazdasági kiállítást terveznek Moszkvában

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Néhány hétig a Szovjetunióban tartózkodott Marshall Mc Duffie jogász, több amerikai cég képviselője, hogy tanulmányozza egy amerikai mezőgazdasági kiállítást megszervezésének lehetőségét Moszkvában.

A TASZSZ hírügynökség egyik munkatársával folytatott beszélgetése során Mc Duffie kijelentette, hogy

megállapodása szerint a Szovjetunióban támogatásnak talál egy ilyen kiállítás megszervezésének eszméje. Az amerikai jogász egyebek között ezeket mondta:

Nyesszerűen az Össz-Szövetségi Kereskedelmi Kamara elnöke egyetértett az amerikai gép- és mezőgazdasági termékek kiállításának Moszkvában történő megszervezésével. E célból épületet emelnék a Gorkij központi kultur- és üdülőkörzetben.

Visszatérő utazás után kerül majd előtérbe, hogy a kiállítás 1956 vagy 1957 nyarán kerül megnyitásra.

A kiállítás megszervezésének kezdeményezője, Gottfried Neuberger, a nemzetközi kereskedelmi kiállítások megszervezésére alakult New York City-i társaság elnöke. Az amerikai cégek érdeklődnek a moszkvai kiállítás megszervezésében és kívánságukat hivatalos körökben is támogatják.

„A Szovjetunió sokkal egyenletesebb és gyorsabb ütemben fejlődik, mint az Egyesült Államok” — állapítja meg a France Observateur

PARIZS. (Agerpres.)

„A Szovjetunió gyorsabban fejlődik, mint az Egyesült Államok” című cikkében a France Observateur című folyóirat párhuzamot von a két ország ipari fejlődésének üteme között.

A Szovjetunió hatodik öt éves tervének célkitűzéseit vizsgálva, a France Observateur arra a megállapításra jut, hogy a Szovjetunió sokkal egyenletesebb és gyorsabb ütemben fejlődik, mint az Egyesült Államok és főként mint a nyugateurópai országok.

A cikkítő számadatok alapján kimutatja, hogy a Szovjetuniónak a széntermelés bizonyos mennyiségű széntermelés elérésére felannyi időre van szüksége, mint az Egyesült Államoknak, az acéltermelés terén pedig egyharmadával rövidebb idő alatt éri el ugyanazt a szintet, mint az Egyesült Államok. A Szovjetunió jóval magasabb termelési üteme még nyilvánvalóbbá válik, ha az összehasonlítást az ipar jelenlegi színvonalán alapján végezzük — hangsúlyozza a francia folyóirat. — Így például az utóbbi időben a Szovjet-

unió ipari termelése csaknem négyszer olyan gyorsan fejlődött, mint az Egyesült Államoké. A két ország nemzeti jövedelme és ipari jövedelme terén is megállapítható a Szovjetunió nagyobb ütemű fejlődése.

A cikkítő hangsúlyozza, hogy a fegyverkezési politika alapul az amerikai ipar a megállapított ütemben fejlődik. Mi történik azonban akkor, — teszi fel a kérdést a lap, — ha elkövetkezik az általános leszerelés és egy gazdasági válság az Egyesült Államokban?

Rövid külföldi hírek

MONTEVIDEO. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

Mihajlov, a Szovjetunió montevidoei meghatalmazott minisztere január 26-án bemutatta megbízó levelét az Uruguay-i Állami Nemzeti Tanács elnökének.

A megbízólevelét átadása után Mihajlov bemutatta az uruguayi szovjet követés személyzetét.

RABAT. (Agerpres.)

Ben Juszeif marokkói szultán az új francia kormány megalakulása után Párisba utazik, hogy megbeszéléseket folytasson a Franciaország és Marokkó közötti tárgyalások felvételéről.

LONDON. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

A brit tanács (kormánysszerv, amely egyebek között a külföldi kulturális kapcsolatok kérdésével foglalkozik) közölte, hogy angol zeneszerzők április 16 és május 7-ike között vendégszerelésre a Szovjetunióba utaznak.

KAIRO. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Január 26-án felfegyverzett izraeli járőrök Egyiptom területére behatoltak Gazatól hat kilométerre túlért nyitottak egy egyiptomi állás ellen. Az egyiptomi csapatok visszavonulásra kényszerítették az izraeli csapatokat.

Egyiptom újabb tiltakozást intézett a fegyverszüneti vegyes bizottsághoz az izraeli csapatok akciói miatt.

PRAGA. (Agerpres.)

A csehszlovák fővárosban Mozart-kiállítás nyílt meg. A kiállításra számos partitúra fényképmásolatát és a nagy zeneszerző életével és műveivel kapcsolatos más anyagot mutatnak be.

VARSO. (Agerpres.) — A PAP jelenti:

Lengyelország és Albánia megbízottai aláírták Varsóban az 1956-ra szóló árusere és fizetési egyezményt.

Az egyezmény a két ország közötti árusere jelentős fokozását irányozza elő a multéhez viszonyítva.

LONDON. (Agerpres.)

Nagybritannia Kommunista Pártja március 30-ika és április 2-ika között tartja Londonban XXIV. kongresszusának munkálatait. Napirenden egyebek között a következő kérdések szerepelnek: A politika helyzet és a kommunista párt jövő feladatai; a kommunista párt és az ifjúság; a párt vezetőségének megválasztása.

MOSZKVA. (Agerpres.) TASZSZ:

A Szovjetunió minisztertanácsa mellett működő polgári légi flotta vezérigazgatósága és a „Suisse Air” svájci légitársaság társaság megbízottai egyezményt írtak alá a polgári repülés terén való kereskedelmi együttműködéssel kapcsolatban.

A bonni hatóságok fokozzák Nyugat-Németország felfegyverkezésének ütemét

BERLIN. (Agerpres.)

A bonni honvédelmi minisztérium elkészítette a nyugatnémet ipar által gyártandó hadimegrendelések programját. A Düsseldorfban megjelenő Handelsblatt című lap jelentése szerint, Erhardt bonni gazdasági miniszter és Theodor Blank honvédelmi miniszter között több hétig tartó tárgyalások eredményeként megállapodtak abban, hogy a nyugatnémet hadsereg számára szükséges fegyverzetet és más hadianyagot titkos megrendelések útján szerzik be.

Ugyancsak meggyezésre jutottak a nyugatnémetországi repülőgépipar képviselőivel arról, hogy még az év folyamán leszállítják az első, Nyugat-Németországban készült repülőgépeket. Az állam rövidesen 40–50 millió márka hitelt nyújt a

nyugatnémet repülőgépiparnak a termelési kapacitás fejlesztése céljából.

A Handelsblatt című lap szerint a bonni honvédelmi minisztérium közölte a repülőgépipar képviselőjével, hogy a nyugatnémet államnak kezdetben szüksége van 3350 repülőgépre, amelyek közül 1350 harci repülőgép, főként bombavető és vadászgép. A fennmaradó 2000 gép iskolarepülőgép és különleges megbízatást végző gyors repülőgép legyen.

A Neues Welt című folyóirat a nyugatnémet fegyverkezés fokozásával foglalkozva, rámutat arra, hogy az Egyesült Államok rövidesen négy ágyunaszádot szállít a Német Szövetségi Köztársaságnak és további nyolcat néhány hónapon belül.

Koppenhágában megnyílt az északi országok tanácsának negyedik ülésszaka

KOPPENHAGA. (Agerpres.)

Január 27-én Koppenhágában megnyílt az északi országok tanácsának negyedik ülésszaka.

Az ülésszak napirendjén nyolc olyan kérdés szerepel, amelyet nem vizsgáltak meg a legutóbbi ülésszakon. Közülük van a törvényhozás és az egészségügy terén való együttműködés, pénzalap biztosítása a kulturális együttműködés fejlesztésére, stb. Ezenkívül az ülésszak napirendjén 21 új javaslat szerepel, közöttük a vámségi, az atomenergia, a bűnözés elleni harc terén való együttműködés és más kérdések.

Az északi tanács negyedik ülésszakának munkálatain 69 küldött vesz részt, közöttük az északi álla-

mok miniszterelnökei. Az ülésszakra először jelenik meg a finn küldöttség: Kekkonen miniszterelnök, Fagerholm, a Szeim elnöke, Herta Kuusinen és Eino Kilpi, a finn nép demokratikus szövetségének képviselői és más személyiségek.

Az ülésszakot Bertil Olin, az északi országok tanácsának elnöke, a svéd néppárt vezetője nyitotta meg rövid beszéddel.

Ezután megválasztották az északi tanács új elnökét, Erikssont, a Vansztré dán párt vezetőjét, Dánia volt miniszterelnökét. Az új elnök beszéde után Fagerholm, a finn küldöttség vezetője szólalt fel. Ezután az ülésszak befejezte első plenáris ülésének munkálatait.

A hét filmjei

„DOZSA GYORGY” mozi: Január 29-én: Lejötték a hegyekből. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: Január 29-én: Leana. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11.30 órakor.

„HERBAK JANOS” mozi: Január 29-én: A hűség próbjára. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11.30 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozi: Január 29-én: Liliomfi. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDOK” mozi: Január 29-én: A karaván támadása. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Matiné 11.30 órakor.

„SOLIDARITATEA” mozi (G81): Január 29-én: A pármái kolostor. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikela): Január 29-én: 2x2 néha 5. Előadások: 5 és 7 órakor.

„ILIE PINTILIE” CFR mozi: (Mosóczi-telep): Január 29-én: A borzalom bére.

„DECEMBER 30” filmi film-színház: Január 29-én: Rákóczi hadnagya. Előadások: 3, 5 és 7 órakor, vasárnap: Matiné 11 órakor.

AZ ARADI BABSZÍNHÁZ MŰSORA: ma, január 29-én, délelőtt 11 órakor: Piros tulipánok. (Az előadás román nyelven.)

A hét külpolitikai eseményeiből

Nem könnyű az elmúlt hét világpolitikai eseményeit úgy összefoglalni, hogy az aránylag szűkebb körű hasábon valamennyivel foglalkozhassunk. Csupán kiragadott példákkal próbáljuk érzékelteni a nagy összefüggést, amely az öt földrészen lejátszódó eseményeket jellemzi.

Történelmi jelentőségű eseménynek számít Pörkka Udd haditengerészeti támaszpontnak a Szovjetunió részéről Finnországnak történt átadása (ezzel a Szovjetunió utolsó külföldi támaszpontjának felszámolása), vagy N. A. Bulganyinnak, a Szovjetunió minisztertanácsa elnökének Eisenhowerhez, az USA elnökéhez intézett levele. Mindez azonban nem választható el a százezeres tömegek egyéb erőfeszítéseitől, amelyeknek célja a tartós békéhez, valamennyi vitás nemzetközi kérdés rendezéséhez vezetett el egyengetése.

Lehetet belpolitikai kérdések látszik, lényegében azonban az egész tőkes világban feltörő baloldali erők egyik legnagyobb jelentségű nemzetközi győzelmét is jelentik

a baloldal sikerei a francia nemzetgyűlésben

Mint előrelátható volt, a Francia Kommunista Párt a január 2-i parlamenti választások eredményeiben a francia népek azt az akaratát ismerte fel, hogy a baloldali pártok összefogásával megakadályozzák a francia reakció mesterkedéseinek sikerét a parlamenti csatákban. Amikor a francia nép a kommunista pártot és a köztársasági arcvonalba tömörült pártokra adta szavazatainak túlnyomó többségét, voltaképpen a népfőntra szavazott.

Amikor az új parlament elnökének megválasztására került sor, a kommunista párt parlamenti csoportja azzal, hogy a szocialista Le Tro-

quer megválasztását biztosította, lényegében a népfőntra iratlan szabályainak tett eleget.

Jó jelnek számít a baloldali erők együttműködése szempontjából az a siker is, amely a Nemzetgyűlés Irodájának megválasztásakor is korlátozta a baloldali összefogást. Először a Poujade-féle szélső jobboldali képviselőknek a többi jobboldali pártoktól támogatott és az Iroda összetétele elleni javaslatával kapcsolatban történt szavazás. Ez alkalommal a 160 jobboldali szavazatot nem kevesebb, mint 387 szavazatot múlt felül.

Másik erőpróbat jelentett az egyes törvényjavaslatokra vonatkozó sürgősségi indítvány feletti szavazás. E javaslatok között szerepelt a kommunista és szocialista pártok követelése, hogy tartsák tiszteletben az egyház és az állam elválasztásáról szóló törvényt. Azt is követelték, hogy az állami költségvetés előirányzatából kizárólag az állami iskolákat részesítsék.

Természetesen, a klerikális MRP azonnal ellenakcióba lépett és különböző ürüggyel akarta elodáztatni a törvényjavaslatok sürgős letárgyalását. Miután azonban Jacques Duclos felszólalásában az MRP képviselői javaslatának elutasítása mellett foglalt állást, a megjelölt szavazás ismét a baloldali győzelmét hozta. A kommunista, a szocialista, a radikálisok és néhány más képviselő szavazatával 321:273 arányban a parlament elvetette az MRP képviselőjének javaslatát.

Ilyen körülmények között történt meg Guy Mollet-nek, a szocialista párt főtitkárának miniszterelnöki megbízatása. Guy Mollet már csütörtökön megkezdte a kormányfői összehívására irányuló tárgyalásait. A kijelölt miniszterelnök a Köztársasági Arcvonalban részvevő pártok és csoportok tagjaiból szeretné kivá-

logatni a jövőbeni minisztereket. Ilyenformán kisebbségi kormány alakul, amelyet csupán a jobboldal, vagy pedig a kommunista és szavazatainak támogatása menthetne meg a leszárazástól.

Ha az eddigi parlamenti események lefolyását mérlegeljük, arra a következtetésre jutunk, hogy Guy Molletnek le kell mondania az MRP támogatásáról, anélkül is inkább, mert ez a támogatás csak abban az esetben volna lehetséges, ha viszont Guy Mollet az egyház és az állam viszonyában, valamint a tengerentúli kérdésekben elfoglalt álláspontjáról mondana le. Ez pedig nem történhet meg a szocialista szavazók beleegyezésével.

Mint a l'Humanité rámutat ugyan, is, az MRP a kormány támogatása ellenében azt követeli, hogy Guy Mollet álljon el azoktól a céloktól, amelyeket a választások alkalmával a választók előtt meghirdetett.

Kedden mutatkozik be az új kormány a parlamentben. Sajátjelentése szerint Menéndez-France a külügyi lárdát igényli, holott Guy Mollet gazdasági feladatokat szánt a radikális vezetésnek. Egyre világosabbá válik tehát, hogy a 151 kommunista képviselő szavazatára szüksége van az új kormánynak, mind a kormányon belül itt-ott megnyilvánuló egyenlenségek, mind pedig a szocialisták bevallott politikájával szemben álló jobboldali erők mesterkedéseinek leküzdése céljából.

Nyilvánvaló azonban, hogy a kommunista szavazatait csakis Franciaország nemzeti érdekeit, a világ békéjének ügyét szolgálhatják.

Lehetetlen figyelmen kívül hagyni a nyugati reakció köröknek a franciáországi eseményekkel szemben tanúsított rosszallást, ami megnyilvánult az

Eisenhower-Eden és Dulles-Cloyd tárgyalások előkészületei

Eden is.

Eden, Anglia miniszterelnöke és Selwin Lloyd külügyminiszter a Queen Elisabeth nevű hajó fedélzetén indultak Amerikába, hogy tárgyalásokat folytassanak Eisenhower elnökkel, illetve Dulles külügyminiszterrel. A tárgyalások előreláthatóan bővelkedni fognak „drámai” fordulatokban, mert hiszen olyan kérdések „tisztázásáról” van szó, amelyek mindkét ország imperialistái szempontjából létfontosságúak.

Akár a középkeleti, akár az ázsiai, délkelet-ázsiai vagy dévöl-keleti kérdések boncolgatjuk, mindenütt szembeütköznek olyan elemek, amelyek összekötik és olyan szakadékok, amelyek elválasztják a két nyugati „szövetséget”.

Összeköti őket a gyarmati népek nemzeti felszabadulása miatt érzett nyugtalanság. Egyiküknek sincs igénye, hogy a legnagyobb ázsiai országok vezetői a különböző társadalmi rendszerű országok békes együttműködése mellett, a katonai tömbök létesítése ellen nyilatkoznak és cselekedzenek.

Amíg azonban a gyarmatosítás elvi kérdéseiben egyeznek az imperialisták célkitűzései, anélkül távolabb állnak egymástól a gyarmatok feletti osztózkodás kérdésében.

Súlyos ellentétre ad okot egyebek között a középkeleti ásványolaj-források feletti uralom, a középkeleti fegyverszállítás kérdése és nem utolsósorban a Kínai NK elismerése és a vele szemben alkalmazott kereskedelmi zárlat megszüntetése, amely Anglia külkereskedelmi szempontjából létfontosságú fontos tényező.

Nem valószínű, hogy az angol és amerikai államférfiak azonos célokat követnek majd az európai biztonsági kérdésben és nyilván alku tárgyként képezi a német kérdés is, amellyel engedményeket lehet kiskikarni Anglia számára a világ más részein. Mindenesetre jellemző, hogy Nut-

ting angol külügyi államtitkár éppen a tárgyalások előtt látta helyesnek, olyan durva kirohanásokat intézni a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen, amilyenekre Angliában a négy kormányfő genfi értekezlete után még nem volt példa.

Nem csodálhatnánk, ha ez is a tárgyalások menetének Anglia számára előnyösebb irányítása céljából történt volna.

Nem véletlen az sem, hogy a francia kormány, amelyre bizonyos amerikai körök neheztelnek a francia politika alakulása miatt, nemcsak, hogy nem hívta meg a „szövetségek” megbeszélésére, de az angol kormány és amerikai engedmények halvány reményében, alig tájékoztatta a küszöbön lévő tárgyalások anyagáról. Ugyáltszik, hogy bizonyos alamszándék Anglia kész európai régi barátját, Franciaországot elejteni, európai régi „ellensége”, a német militarizmus kedvéért.

Menéndez-France az Express című lapban írt cikkében felhívódoztott arról, hogy Washingtonban Franciaországról Franciaország nélkül legyen tárgyalni.

Idetartozik még, hogy N. A. Bulganyinnak Eisenhowerhez intézett levele, amelyet Zarubin szovjet nagykövet január 25-én adott át a Fehér Háznak, olyan hatást gyakorolt az amerikai kormánykörökre, hogy Washington szükségesnek látta még Eden megérkezése előtt a Queen Elisabeth hajóra intézett szikratáviratban tájékoztatni tartalmáról Eden miniszterelnököt. Természetesen nem ismerhetjük Bulganyin elvtárs leveleének szövegszerű tartalmát, de meggyőződésünk, hogy annak minden sorából az igazi békeakarat, az ázsiai és európai kérdések megoldására, a felfegyverzés megvalósítására irányuló őszinte törekvés sugárzik.

Természetesen azonban a béke országai nem bízhatnak csupán saját békeakaratukban, a béke fenntartásához erő szükséges, azért, hogy ezzel is igazoljuk: békeakaratunkat éppen erőnk ismeretével még magasabbra emeljük.

Nem kétséges: mindez kitűnik abból a tényből is, hogy

Összült a varsói szerződés államainak politikai tanácskozó bizottsága

Ismeretes, hogy január 27-én kezdődött meg Prágában a varsói szerződésben részvevő államok politikai tanácskozó bizottságának ülése. Az ülésen a Szovjetunió és hét európai népi demokratikus ország küldöttségei vesznek részt, valamint I. Sz. Konyev, a Szovjetunió marsallja, a varsói szerződésben részvevő államok egyesült erőinek főparancsnoka. Az ülésen megfigyelőként Ne Zsucsicszen marsall, a Kínai NK részéről vesz részt.

A varsói szerződés mindezek után, azért jött létre, mert a nyugati hatalmak tető alá hozták a párizsi egyezménynek néven ismert agresszív tömböt, amely Nyugat-Németország felfegyverzését és a támadó atlanti szövetségben való részvételét biztosítja.

A varsói szerződés mindezek után, lévén, hogy a német militarizmus nem egyszer okozott szinte jövőhetetlen károkat a varsói szerződésben részvevő országok népeinek, tisztán az említett országok kormányainak bölcs előrelátását és népeik iránti felelősségérzetét bizonyítja.

Amíg azonban a múlt év decemberében Prágában megtartott ülésszakon az atlanti szövetség az atomfegyver felhasználásának menetrendjét állapította meg, addig a kizárólag békés célokat követő varsói szerződés tagállamainak képviselői Prágában a béke fenntartásáról, a biztonság megteremtéséről tanácskoznak. Olyan cselekedet ez, mutat rá az „Izvestija”, amely minden békeszerző nép megbecsülését vívja ki, azóhet a népek, amelyek elismeréssel szemléltek a Prágában összeült értekezlet áldásos munkáját.

Bakács Béla